

سورة البلد

SURAH AL-BALAD

(THỊ TRẤN) (90)

Mặc Khải tại Makkah

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Nhân danh Allah, Đấng Rất mực Độ lượng, Đấng Rất mực Khoan dung.

لَا أُقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ (١)

1- TA (Allah) thề bởi thị trấn (Makkah) này;

وَأَنْتَ حِلٌّ بِهَذَا الْبَلَدِ (٢)

2- Và Người là một cư dân (tự do) của thị trấn này;

وَوَالِدٍ وَمَا وَلَدَ (٣)

3- Và bằng đấng sinh thành (Adam) và con cháu mà Người đã sinh ra;

لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ (٤)

4- Chắc chắn, TA đã tạo hóa con người để làm lụng cực nhọc.

أَيَحْسَبُ أَنْ لَنْ يَقْدِرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ (٥)

5- Phải chăng y nghĩ không có ai thắng được y hay sao?

يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَالًا لُبَدًا (٦)

6- Y bảo: “Tôi đã tiêu phí vô số tài sản.”

أَيَحْسَبُ أَنْ لَمْ يَرَهُ أَحَدٌ (٧)

7- Phải chăng y nghĩ không có ai thấy được y?

أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ (٨)

8- Há TA đã không làm cho y có cặp mắt?

وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ (٩)

9- Và chiếc lưỡi và đôi môi?

وَهَدْيَتَاهُ التَّجْدَيْنِ (١٠)

10- Và chỉ cho y hai con đường (chính và tà)?

ﷴﷴﷴ

◈ Allah Thề Bởi Thị Trấn Linh Thiêng Makkah VÀ Những Sự Việc Khác Rằng Con Người Được Tạo Ra Để Làm Lụng Cực Nhọc:

Allah (ﷻ) đã phán như sau:

قال الله تعالى: ﴿ لَا أُقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ (١) ﴾

◈ 1- TA (Allah) thề bởi thị trấn (Makkah) này; ◈

- Allah (ﷻ) thề bởi thị trấn Makkah (Mẹ của những Thị trấn) là để nói về những cư dân của thị trấn Makkah rằng họ được tự do sinh sống an bình trong thị trấn này.
- Ông Khusayf thuật lại rằng ông Mujahid đã nói về ý nghĩa của Lời phán: ﴿ لَا أُقْسِمُ ﴾ – TA (Allah) thề bởi thị trấn (Makkah) này; ◈ như sau: “Từ “لَا”, có nghĩa là “không” là dùng để đề cập đến sự phản luận chống lại những người Quraysh. Allah (ﷻ) thề bởi thị trấn Makkah.”
- Ông Shabib bin Bishr (ﷺ) thuật lại từ ông Ikrimah (ﷺ) rằng ông Ibn Abbas (ﷺ) đã có nói về ý nghĩa của Lời phán ﴿ لَا أُقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ ﴾ – TA (Allah) thề bởi thị trấn (Makkah) này; ◈ như sau: “Nó có nghĩa là thị trấn Makkah.”

Allah (ﷻ) đã phán đoạn kế tiếp:

قال الله تعالى: ﴿ وَأَنْتَ حِلٌّ بِهَذَا الْبَلَدِ (٢) ﴾

◈ 2- Và Người là một cư dân (tự do) của thị trấn này; ◈

- Ông Ibn `Abbas (ﷺ) nói về ý nghĩa của đoạn kinh trên như sau: “*Hỡi Muhammad! Người được phép chiến đấu chống lại kẻ thù trong nó (Makkah).*”
- Các ông Sa'id bin Jubayr, ông Abu Salih, ông Atiyah, ông Ad-Dahhak, ông Qatadah, ông As-Suddi và ông Ibn Zayd cũng đã nói về ý nghĩa của đoạn kinh trên giống như ông Ibn Abbas (ﷺ) đã nói.

- Ông Al-Hasan Al-Basri (رضي الله عنه) nói rằng: “Allah (ﷻ) cho phép Thiên sứ Muhammad (ﷺ) chiến đấu chống lại những kẻ bất tin tại Makkah một thời gian một giờ của một ngày.”

Thiên sứ Muhammad (ﷺ) đã nói như sau:

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: " إِنَّ هَذَا الْبَلَدَ حَرَّمَهُ اللَّهُ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ ، فَهُوَ حَرَامٌ بِحُرْمَةِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ، لَا يُعْضَدُ شَجْرُهُ وَلَا يُخْتَلَى خَلَاهُ ، وَإِنَّمَا أُحِلَّتْ لِي سَاعَةٌ مِنْ نَهَارٍ ، وَقَدْ عَادَتْ حُرْمَتُهَا الْيَوْمَ كَحُرْمَتِهَا بِالْأَمْسِ ، أَلَا فَلْيُبَلِّغِ الشَّاهِدُ الْعَائِبَ "

- “Quả thực, Allah (ﷻ) đã làm cho thị trấn này trở nên linh thiêng vào Ngày mà Ngài (ﷻ) đã tạo ra các tầng trời và trái đất. Do đó, nó trở nên linh thiêng bởi sự thiêng liêng của Allah (ﷻ) cho đến Ngày Phán Xét.
- Cây cối trong nó không được phép nhổ bật rễ lên, và các bụi cây và cỏ trong nó cũng không được phép di dời đi.
- Và Ta (Muhammad) chỉ được phép chiến đấu trong nó trong thời gian một giờ của một ngày.
- Ngày nay, sự linh thiêng của nó đã được thiết lập lại như là nó mới vừa linh thiêng vào ngày hôm qua. Do đó, người nào có mặt ở đây thì hãy báo lại cho những ai vắng mặt biết.”

Trong một Hadith khác, Thiên sứ Muhammad (ﷺ) đã nói như sau:

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: " فَإِنْ أَحَدٌ تَرَخَّصَ بِقِتَالِ رَسُولِ اللَّهِ فَقُولُوا: إِنَّ اللَّهَ أَذِنَ لِرَسُولِهِ وَلَمْ يَأْذُنْ لَكُمْ "

“Nếu như một ai đó cố gắng sử dụng sự chiến đấu (giải phóng Makkah) của Thiên sứ của Allah (ﷻ) như là một lý do để chiến đấu ở đó thì hãy nói cho y biết rằng Allah (ﷻ) đã cho phép Thiên sứ của Ngài (ﷻ) chiến đấu ở đó, nhưng Allah (ﷻ) thì không cho phép các người chiến đấu ở đó.”

Allah (ﷻ) đã phán kẻ tiếp:

قال الله تعالى: ﴿ وَوَالِدٍ وَمَا وَلَدَ ﴾ (٣)

﴿ 3- Và bằng Đấng sinh thành (Adam) và con cháu mà Người đã sinh ra; ﴾

- Ông Mujahid, ông Abu Salih, ông Qatadah, ông Ad-Dahhak, ông Sufyan Ath-Thawri, ông Sa`id bin Jubayr, ông As-Suddi, ông Al-Hasan Al-Basri, ông Khusayf, ông Shurahbil bin Sa`d và một số người khác đã nói như sau: “Có nghĩa là Đấng sinh thành, Thiên sứ Adam (عليه السلام), và con cháu mà Người (عليه السلام) đã sinh ra.”

- Quan điểm của ông Mujahid và các vị đồng đạo của ông cho thấy rằng họ đã đưa ra một quan điểm rất chính xác về ý nghĩa của đoạn kinh trên. Điều này được đồng thuận qua thực tế cho thấy rằng Allah (ﷻ) đã thề bởi Mẹ của những Thị trấn; và đó là nơi mà con người trú ngụ. Sau đó thì Allah (ﷻ) đã tuyên thề bởi những cư dân của thị trấn này; và đó là Thiên sứ Adam (ﷺ) - *Tổ tông của nhân loại* - và Con cháu của Thiên sứ Adam (ﷺ).
- Ông Abu `Imran Al-Jawni (ﷺ) thì nói rằng: “*Đoạn kinh này là nói về Thiên sứ Ibrahim (ﷺ) và hậu duệ của Người (ﷺ).*”
- Ông Ibn Jarir và ông Ibn Abi Hatim đều đã có ghi chép lại lời nói trên. Ông Ibn Jarir (ﷺ) chọn quan điểm nói rằng nó thì mang tính tổng quát và nói về mỗi người cha và con cháu của y hơn.

Sau đó, Allah (ﷻ) đã phán:

قال الله تعالى: ﴿لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ (٤)﴾

﴿ 4- Chắc chắn, TA đã tạo hóa con người để làm lụng cực nhọc. ﴾

- Ông Ibn Abi Najih và ông Jurayj thuật lại từ ông Ata rằng ông Ibn Abbas (ﷺ) đã nói về thuật ngữ “*فِي كَبَدٍ*” như sau: “*Y được tạo ra trong sự làm lụng cực nhọc. Người (Muhammad) đã không nhìn thấy y sao?*”
- Sau đó thì ông Ibn Abbas (ﷺ) nhắc đến ngày sinh của ông và ngày ông mọc răng. Ông Mujahid nói về thuật ngữ “*فِي كَبَدٍ*” như sau: “*Đó là một giọt tinh trùng, tiếp theo là một hòn máu đặc, rồi sau đó là một cục thịt, và nhả nặn trong sự tạo hóa ra y.*”

Ông Mujahid cũng nói rằng ý nghĩa của đoạn kinh trên có cùng ý nghĩa với Lời phán của Allah (ﷻ) trong Surah Al-Ahqaf, đoạn kinh số 15:

قال الله تعالى: ﴿وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا وَحَمْلُهُ وَفِصَالُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي إِنِّي تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ﴾ سورة الأحقاف : ١٥

" **Và TA đã truyền cho con người nên hiếu thảo và ân cần với cha mẹ của mình. Mẹ của y đã cru mang y nặng nhọc và hạ sanh y trong đau đớn; thời gian cru mang và dứt sữa y là ba mươi tháng. Mãi cho đến khi y trưởng thành và được bốn mươi tuổi, y cầu nguyện, thưa: “Lạy Rabb của bề tôi! Xin Ngài ban cho bề tôi khả năng và sức mạnh để bề tôi có thể đền đáp về các Ân huệ mà Ngài đã ban cho bề tôi và cho cha**

mẹ của bè tôi và để cho bè tôi có thể làm điều thiện được Ngài chấp nhận. Và xin Ngài nhân từ với bè tôi về con cháu của bè tôi. Quả thật, bè tôi quay về sám hối với Ngài và là một người Muslim (thần phục Ngài)." [Surah Al-Ahqaf: 15]

- Ông Sa'id bin Jubayr (رضي الله عنه) nói về ý nghĩa của Lời phán ((لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ) – **Chắc chắn TA, đã tạo hóa con người để làm lụng cực nhọc**)) như sau: “Có nghĩa là con người phải cực nhọc tìm kế sinh nhai.”
- Ông Ikrimah (رضي الله عنه) thì nói: “*Trong cực nhọc và chịu đựng trong thời gian dài.*”
- Còn ông Qatadah (رضي الله عنه) thì nói rằng: “*Đó là sự khó khăn.*”
- Ông Al-Hasan (رضي الله عنه) thì nói như sau: “*Chịu đựng sự cực nhọc trong đời sống trần tục và sự nghiêm khắc của Ngày Sau.*”

◈. Con Người Được Hoàn Thiện Bởi Allah Và Sự Rộng Lượng Của Ngài:

Allah (ﷻ) đã phán như sau:

قال الله تعالى: ﴿أَيَحْسَبُ أَنْ لَنْ يَفْدِرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ (٥)﴾

﴿ 5- Phải chăng y nghĩ không có ai thắng được y hay sao? ﴾

- Ông Al-Hasan Al-Basri (رضي الله عنه) nói rằng Đoạn kinh trên có ý nghĩa như sau: “*Không một ai có thể chiếm lấy được tài sản và sự giàu có của y.*”
- Ông Qatadah thì đã nói về ý nghĩa của Đoạn kinh trên như sau: “*Con cháu của Adam nghĩ rằng y sẽ không bị tra hỏi về của cải của y; và bằng cách nào mà y đã kiếm được và tiêu xài nó như thế nào.*”

Allah (ﷻ) phán tiếp:

قال الله تعالى: ﴿يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَالًا لُبَدًا (٦)﴾

﴿ 6- Y bảo: “Tôi đã tiêu phí vô số tài sản”. ﴾

Có nghĩa là con cháu của Adam nói rằng ta đã tiêu xài vô số tài sản của ta. Ông Mujahid, ông Al-Hasan, ông Qatadah và ông As-Suddi và một số học giả Muslim khác đều đã diễn giải như trên.

Allah (ﷻ) đã phán tiếp:

قال الله تعالى: ﴿أَيَحْسَبُ أَنْ لَمْ يَرَهُ أَحَدٌ (٧)﴾

﴿ 7- Phải chăng y nghĩ không có ai thấy được y? ﴾

Ông Mujahid và những vị Salaf nói rằng: “Con cháu của Adam nghĩ rằng Allah (ﷻ) không thể nhìn thấy y được.”

Allah (ﷻ) phán tiếp:

قال الله تعالى: ﴿ أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ (٨) ﴾

((8- Há TA đã không làm cho y có cặp mắt?))

Allah (ﷻ) tạo cặp mắt cho Con cháu của Adam để y có thể nhìn thấy mọi vật và mọi sự việc bằng cặp mắt.

Allah (ﷻ) đã phán tiếp:

قال الله تعالى: ﴿ وَلِسَانًا ... ﴾

((Và chiếc lưỡi ...))

Có nghĩa là Allah (ﷻ) tạo cái lưỡi cho Con cháu của Adam để y có thể nói và biểu lộ ra những gì ẩn sâu trong lòng của y.

Allah (ﷻ) phán tiếp:

قال الله تعالى: ﴿ ... وَشَفَتَيْنِ (٩) ﴾

﴿ 9- ... và đôi môi? ﴾

Allah (ﷻ) tạo ra đôi môi để giúp cho Con cháu của Adam trong việc nói năng, ăn uống, và làm đẹp cho khuôn mặt và miệng của y.

◆ Khả Năng Phân Biệt Giữa Điều Tốt Và Điều Xấu Cũng Là Một Ân Phúc Mà Allah Đã Ban Cho Con Cháu Của Adam:

Allah (ﷻ) đã phán như sau:

قال الله تعالى: ﴿ وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِ (١٠) ﴾

﴿ 10- Và chỉ cho y hai con đường (chính và tà)? ﴾

- Ông Sufyan Ath-Thawri thuật lại từ ông Asim (ﷺ), từ ông Zirr (ﷺ) rằng ông Abdullah bin Mas'ud (ﷺ) đã nói về Lời phán “ وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِ – **Và chỉ có y hai con đường (chính và tà)?**” như sau: “Đó là điều tốt và điều xấu.”
- Ngoài ra, ông Ali, ông Ibn Abbas, ông Mujahid, ông Ikrimah, ông Abu Wa'il, ông Abu Salih, ông Muhammad bin Ka'b, ông Ad-Dahhak và ông Ata' Al-Khurasani và một số người khác cũng đã thuật lại lời nói trên của ông Abdullah bin Mas'ud (ﷺ)

Tương tự, Allah (ﷻ) đã phán trong Surah Al-Insan như sau:

قال الله تعالى: ﴿ إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَاهُ سَمِيعًا بَصِيرًا (٢) إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا (٣) ﴾ سورة الإنسان : ٢ - ٣

✦ TA đã tạo hóa con người từ một dung dịch để TA có thể thử thách y. Bởi thế, TA đã làm cho y nghe được và thấy được. TA đã chỉ dẫn cho y con đường xem y biết ơn hay bội ơn. ✦ [Surah Al-Insan: 2 – 3]

ﷻﷻﷻ

Phần hai

فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ (١١)

11- Nhưng y không mạo hiểm trên con đường dốc đứng.

وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ (١٢)

12- Và Ngươi có biết con đường dốc đứng là gì chẳng?

فَلَكُ رَقَبَةٌ (١٣)

13- (Đó là) việc giải phóng một vòng cổ (nô lệ);

أَوْ إِطْعَامٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ (١٤)

14- Và nuôi ăn vào một ngày đói là

يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ (١٥)

15- Một đứa trẻ mồ côi thân thuộc;

أَوْ مِسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ (١٦)

16- Hoặc một người túng thiếu dính bụi đường.

ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ (١٧)

17- Rồi trở thành một người có đức tin và khuyến khích nhau kiên nhẫn và khuyến khích nhau độ lượng.

أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ (١٨)

18- Họ là những người phía tay phải (sẽ vào Thiên đàng).

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا هُمْ أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ (١٩)

19- Còn những ai phủ nhận các Dấu hiệu của TA thì sẽ là những

người bạn phía tay trái;

عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّؤَصَّدَةٌ (٢٠)

20- Lửa sẽ bao phủ lấy chúng.

◊. Khuyến Khích Đi Theo Con Đường Tốt Đẹp:

Allah (ﷻ) đã phán như sau:

قال الله تعالى: ﴿ فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ (١١) ﴾

﴿ 11- Nhưng y không mạo hiểm trên con đường độc đứng. ﴾

Ông Ibn Zayd (ﷺ) nói rằng: “Nó có nghĩa rằng tại sao mà y không chịu đi trên con đường mà trong đó có sự cứu rỗi và sự tốt đẹp.”

Allah (ﷻ) giải thích về con đường này qua Lời phán của Ngài (ﷻ) như sau:

قال الله تعالى: ﴿ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ (١٢) ﴾ ﴿ فَكُ رَقَبَةٍ (١٣) ﴾ ﴿ أَوْ إِطْعَامٌ ... ﴾

﴿ 12- Và Người có biết con đường độc đứng là gì chăng? ﴾

﴿ 13- (Đó là) việc giải phóng một vòng cổ (nô lệ); ﴾

﴿ Và nuôi ăn ... ﴾

Imam Ahmad ghi chép lại từ ông Sa'id bin Marjanah (ﷺ) rằng ông đã từng nghe ông Abu Hurayrah (ﷺ) nói rằng Thiên sứ của Allah (ﷻ) đã có nói:

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: " مَنْ أَعْتَقَ رَقَبَةً مُّؤَمِّنَةً أَعْتَقَ اللَّهُ بِكُلِّ إِرْبٍ - أَي عَضْوٍ - مِنْهَا إِرْبًا مِنْهُ مِنَ النَّارِ حَتَّى إِنَّهُ لَيُعْتِقُ بِالْيَدِ الْيَدَ ، وَبِالرَّجْلِ الرَّجْلَ ، وَبِالْفَرْجِ الْفَرْجَ "

“Những ai trả tự do cho một người nô lệ có đức tin, thì Allah (ﷻ) sẽ làm cho y tránh xa khỏi Lửa của Hỏa Ngục với mỗi bộ phận cơ thể của người nô lệ thì Allah (ﷻ) sẽ làm cho mỗi bộ phận của cơ thể thoát khỏi Lửa của Hỏa Ngục. Điều này tùy theo mức độ rằng một cánh tay thì trả cho một cánh tay; một cái chân thì trả cho một cái chân; một bộ phận sinh dục thì trả cho một bộ phận sinh dục.”

- Ông Ali bin Al-Husayn (ﷺ) sau đó đã hỏi ông Sa'id (ﷺ) như sau: “Có phải ông đã nghe điều này từ ông Abu Hurayrah (ﷺ)?”
- Ông Sa'id (ﷺ) đáp: “Vâng, đúng vậy!”
- Sau đó, thì ông Ali bin Husayn (ﷺ) nói với cậu bé nô lệ rằng ông sở hữu một người nô lệ nhanh nhẹn nhất trong những người nô lệ của ông gọi là “**Mutarriif**”.

Khi người nô lệ đó được đưa đến trước mặt ông thì ông nói với người nô lệ đó như sau: *“Hãy đi đi! Nhà ngươi được trả tự do vì Allah (ﷻ).”*¹

Imam Ahmad ghi chép lại từ ông Amr bin Abasah (ﷻ) rằng Thiên sứ Muhammad (ﷺ) đã có nói như sau:

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم:

- " مَنْ بَنَى مَسْجِدًا لِيُذْكَرَ اللَّهُ فِيهِ بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ ،
  - وَمَنْ أَعْتَقَ نَفْسًا مُسْلِمَةً كَانَتْ فِدْيَتُهُ مِنْ جَهَنَّمَ ،
  - وَمَنْ شَابَ شَيْبَةً فِي الْإِسْلَامِ كَانَتْ لَهُ نُورًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ "
- “Người nào xây dựng một Masjid để cho người Muslim đến tụng niệm tưởng nhớ (Zikir) đến Allah (ﷻ) trong đó, thì Allah (ﷻ) sẽ xây cho y một ngôi nhà trong Thiên Đàng.
  - Và người nào trả tự do cho một người nô lệ Muslim, thì đó sẽ là một ân phúc giúp y tránh khỏi Hỏa Ngục.
  - Và người nào đóng góp vì sự phát triển của Islam, thì đó sẽ là nguồn sáng cho y vào Ngày Phán Xét.”

Theo một chuỗi những người thuật lại khác rằng Imam Ahmad đã có ghi chép lại từ ông Abu Umamah (ﷻ) từ ông Amr bin Abasah (ﷻ) rằng ông As-Sulami (ﷻ) đã nói với ông Amr (ﷻ) như sau: *“Hãy thuật lại cho chúng tôi một cách đầy đủ và không có sai sót về những gì mà ông đã từng nghe từ Thiên sứ của Allah.”*

Ông Amr (ﷻ) nói: *“Ta đã từng nghe Nabi (ﷺ) nói như sau:*

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: " مَنْ وُلِدَ لَهُ ثَلَاثَةٌ أَوْلَادٍ فِي الْإِسْلَامِ فَمَاتُوا قَبْلَ أَنْ يَبْلُغُوا الْحِنْتَ أَدْخَلَهُ اللَّهُ الْجَنَّةَ بِفَضْلِ رَحْمَتِهِ إِيَّاهُمْ ، وَمَنْ شَابَ شَيْبَةً فِي الْإِسْلَامِ كَانَتْ لَهُ نُورًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، وَمَنْ رَمَى بِسَهْمٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بَلَغَ بِهِ الْعَدُوَّ أَصَابَ أَوْ أَخْطَأَ كَانَ لَهُ عِتْقٌ رَقَبَةٍ ، وَمَنْ أَعْتَقَ رَقَبَةً مُؤْمِنَةً أَعْتَقَ اللَّهُ بِكُلِّ عَضْوٍ مِنْهُ عَضْوًا مِنْهُ مِنَ النَّارِ ، وَمَنْ أَنْفَقَ رَوْحِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنَّ لِلْجَنَّةِ ثَمَانِيَةَ أَبْوَابٍ يُدْخِلُهُ اللَّهُ مِنْ أَيِّ بَابٍ شَاءَ مِنْهَا "

- “Những ai có ba đứa con được sinh ra trong Islam, và chúng qua đời trước khi đến tuổi dậy thì, thì Allah (ﷻ) sẽ làm cho y được vào Thiên Đàng vì sự nhân từ của Ngài (ﷻ) dành cho chúng.

¹. Imam Al-Bukhari, Imam Muslim, Imam At-Tirmidhi và Imam An-Nasa'i cũng đã có ghi chép lại Hadith này từ ông Sa'id bin Marjanah (ﷻ).

- Và người nào đóng góp vì sự phát triển của Islam, thì đó sẽ là nguồn sáng cho y vào Ngày Phán Xét.
- Những ai bắn một mũi tên vì Chính nghĩa của Allah (ﷻ), và cho dù mũi tên đó có bay trúng kẻ thù hay là trượt đi nữa thì y vẫn có được một phần thưởng như là y trả tự do cho một người nô lệ.
- Và những ai trả tự do cho một người nô lệ có đức tin thì Allah (ﷻ) sẽ làm cho số tay chân của y tương xứng với số tay chân của người nô lệ tránh xa khỏi Lửa của Hỏa Ngục.
- Những ai cung cấp hai con vật để cưới trong Chính nghĩa của Allah (ﷻ) thì Allah (ﷻ) sẽ cho phép y chọn đi vào Thiên Đàng theo bất cứ cánh cửa nào trong tám cánh cửa của Thiên Đàng.”²

Allah (ﷻ) đã phán tiếp:

قال الله تعالى: ﴿... فِي يَوْمٍ مَسْغَبَةٍ (١٤)﴾

﴿ 14- ... Và nuôi ăn vào một ngày đói lả ﴾

Ông Ibn Abbas, ông Ikrimah, ông Mujahid, ông Ad-Dahhak, ông Qatadah và một số người khác nói rằng: “مَسْغَبَةٍ - **Masghabah** ; có nghĩa là **đói lả**.” Từ ‘**Saghb**’ có nghĩa là đói.

Sau đó, Allah (ﷻ) đã phán như sau:

قال الله تعالى: ﴿يَتِيْمًا...﴾

﴿ Một đứa trẻ mồ côi ... ﴾

Có nghĩa là y ban cấp thức ăn cho trẻ mồ côi vào một ngày đói lả.

Sau đó, Allah (ﷻ) phán tiếp:

قال الله تعالى: ﴿... ذَا مَقْرَبَةٍ (١٥)﴾

﴿ 15- ... thân thuộc; ﴾

Ông Ibn Abbas, ông Ikrimah, ông Al-Hasan, ông Ad-Dahhak và ông As-Suddi (رضي الله عنه) nói rằng đó là những người thân thuộc với y.

Imam Ahmad ghi chép lại từ ông Salman bin Amir (رضي الله عنه) rằng ông đã từng nghe Thiên sứ của Allah (ﷻ) nói như sau:

². Imam Ahmad ghi chép lại Hadith này từ nhiều đường truyền tốt và xác thực. Mọi sự tán dương đều dâng lên Allah (ﷻ).

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: " الصَّدَقَةُ عَلَى الْمِسْكِينِ صَدَقَةٌ ، وَعَلَى ذِي الرَّحِمِ اثْنَتَانِ : صَدَقَةٌ وَصَلَةٌ "

“Bố thí cho người nghèo thì được phước lộc của một sự bố thí; trong khi bố thí cho một người thân thuộc thì được hai phước lộc:

- Phước lộc của sự bố thí.
- Phước lộc của việc giữ mối liên hệ thân tộc.”³

Allah (ﷻ) đã phán như sau:

قال الله تعالى: ﴿ أَوْ مِسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ (١٦) ﴾

﴿ 16- Hoạc một người túng thiếu dính bụi đường. ﴾

- Nghĩa là người sống trong cảnh nghèo túng, cơ hàn, và khổ cực tìm kế sinh nhai.
- Ông Ibn Abbas (رضي الله عنه) đã nói về ý nghĩa của “**Dha Matrabah** – ذَا مَتْرَبَةٍ” như sau:
“Đó là người buồn nản, thất vọng lang thang trên đường, và cũng là người không có nhà cửa hay bất cứ thứ gì cả để che chắn và bảo vệ y không bị bụi đường bám vào.”

Allah (ﷻ) đã phán như sau:

قال الله تعالى: ﴿ تَمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ لَمَنُوا ... ﴾

﴿ Rồi trở thành một người có đức tin ... ﴾

Có nghĩa là cùng với những đặc tính tốt và trong sạch. Y là một người có đức tin trong trái tim của y, tìm kiếm sự ban thưởng của Allah (ﷻ).

Tương tự, Allah (ﷻ) đã phán trong Surah Al-Isra’ như sau:

قال الله تعالى: ﴿ وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَى لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ مَشْكُورًا ﴾ سورة الإسراء : ١٩

﴿ Và ai mong muốn Đòi sau và tích cực phấn đấu cho nó theo tiêu chuẩn qui định đồng thời là một người có đức tin thì sẽ được (Allah) gia ân xứng đáng về nỗ lực của họ; ﴾ [Surah Al-Isra’: 19]

Và trong Surah An-Nahl, Allah (ﷻ) đã phán như sau:

قال الله تعالى: ﴿ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنْثَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ

مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴾ سورة النحل : ٩٧

﴿ Ai làm việc thiện, bất luận nam hay nữ, và là một người có đức tin thì chắc chắn TA sẽ cho y sống với một đời sống lành mạnh tốt đẹp; và chắc chắn TA sẽ ban cho họ phần thưởng của họ tùy theo điều tốt nhất mà họ đã làm. ﴾ [Surah An-Nahl: 97]

³. Imam At-Tirmidhi và An-Nasa’i cả hai đều có ghi chép lại Hadith này theo chuỗi thuật lại xác thực.

Allah (ﷻ) đã phán đoán kế tiếp:

قال الله تعالى: ﴿... وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ (١٧)﴾

﴿ 17- Rồi trở thành một người có đức tin và khuyến khích nhau kiên nhẫn và khuyến khích nhau độ lượng. ﴾

Có nghĩa rằng y là một trong những người có đức tin và khuyến khích nhau làm nhiều việc thiện; khuyến nhủ nhau kiên nhẫn và nhịn nhục trước sự hãm hại của con người; đối xử nhân từ và độ lượng với họ.”

Trong một Hadith, Thiên sứ Muhammad (ﷺ) đã giáo huấn như sau:

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: "الرَّاحِمُونَ يَرْحَمُهُمُ الرَّحْمَنُ، ارْحَمُوا مَنْ فِي الْأَرْضِ يَرْحَمَكُم مِّنْ فِي السَّمَاءِ"

“Những người nhân từ sẽ được đối xử nhân từ bởi Đấng Rất Mực Nhân Từ, Allah (ﷻ). Hãy đối xử nhân từ với những người sống trên trái đất, và Ngài (ﷻ) là Đấng Tối Cao ngự trị trên các tầng trời sẽ đối xử nhân từ với các người.”

Trong một Hadith khác, Thiên sứ Muhammad (ﷺ) đã nói:

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: " لَا يَرْحَمُ اللَّهُ مَنْ لَا يَرْحَمُ النَّاسَ "

“Allah (ﷻ) sẽ không đối xử nhân từ với những ai mà không đối xử nhân từ với nhân loại.”

Imam Abu Dawud ghi chép lại từ ông Abdullah bin Amr (رضي الله عنه) rằng Thiên sứ của Allah (ﷻ) đã nói:

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: " مَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنَا وَيَعْرِفْ حَقَّ كَبِيرِنَا فَلَيْسَ مِنَّنَا "

“Người nào mà không tỏ lòng nhân từ với con cái của chúng ta, hoặc là y không thừa nhận quyền của những người lớn tuổi của chúng ta thì y không phải là người của chúng ta.”

Sau đó, Allah (ﷻ) đã phán:

قال الله تعالى: ﴿أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ (١٨)﴾

﴿ 18- Họ là những người phía tay phải (sẽ vào Thiên đàng). ﴾

Có nghĩa là những ai có những đặc tính tốt như đã được đề cập ở trên thì sẽ là những người Bạn bên Tay phải.

◆ . Những Người Bạn Bên Tay Trái Và Sự Đền Tội Của Họ:

Allah (ﷻ) đã phán như sau:

قال الله تعالى: ﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا هُمْ أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ (١٩)﴾

﴿ 19- Còn những ai phủ nhận các Dấu hiệu của TA thì sẽ là những người bạn phía tay trái; ﴾

Có nghĩa rằng họ là những người Bạn bên Tay trái; là những người sẽ bị phán xét vào Hỏa Ngục.

Allah (ﷻ) phán đoán cuối cùng:

قال الله تعالى: ﴿ عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّؤَصَّدَةٌ (٢٠) ﴾

﴿ 20- Lửa sẽ bao phủ lấy chúng. ﴾

Ông Abu Hurayrah, ông Ibn Abbas, ông Ikrimah, ông Sa'id bin Jubayr, ông Mujahid, ông Muhammad bin Ka'b Al-Qurazi, ông Atiyah Al-Awfi, ông Qatadah và ông As-Suddi (رضي الله عنه) đã nói về Đoạn kinh trên như sau: “*Có nghĩa là các cánh cửa của Hỏa Ngục được đóng kín lại, và chúng sẽ không có bất kỳ một con đường nào để tháo lui và thoát khỏi Hỏa Ngục được cả.*”

مُؤَصَّدَةٌ – Mu'sadah; có nghĩa là đóng chặt lại.

- Ông Ibn Abbas (رضي الله عنه) nói về ý nghĩa của “**مُؤَصَّدَةٌ – Mu'sadah**” như sau: “*Các cánh cửa của Hỏa Ngục sẽ đóng chặt lại.*”
- Ông Ad-Dahhak thì nói về ý nghĩa của “**مُؤَصَّدَةٌ – Mu'sadah**” như sau: “*Hỏa Ngục sẽ được đóng kín lại và không có bất kỳ một cánh cửa nào cả.*”
- Và, ông Qatadah đã nói về ý nghĩa của “**مُؤَصَّدَةٌ – Mu'sadah**” như sau: “*Hỏa Ngục sẽ được đóng chặt lại và không có bất kỳ ánh sáng nào trong nó, và mãi mãi không có lối thoát nào cả.*”

والله أعلم وصلى الله وسلم على نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين

Roh Man Ibrahim
Cựu sinh viên UIA, Malaysia
Chuyển dịch